

ภูมิอากาศจังหวัดสุรินทร์

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง(อีสานใต้)ของประเทศไทย อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 146 เมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 8,124.056 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,077,535 ไร่ และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 450 กิโลเมตร ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดร้อยเอ็ดและมหาสารคาม
ทิศใต้	ติดต่อกับ	กัมพูชา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดศรีสะเกษ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่บริเวณที่ราบสูง โดยบริเวณทางตอนใต้ของจังหวัดมีภูเขาสลับซับซ้อน เป็นป่าทึบสลับป่าเบญจพรรณตามบริเวณแนวเขตชายแดน (อำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง และอำเภอพนมดงรัก) ที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ต่อจากบริเวณภูเขาลงมาเป็นที่ราบสูง ลุ่มๆ ดอนๆ ลาดเท มีลักษณะเป็นลูกคลื่น ค่อย ๆ ลาดเทไปทางตอนกลางและตอนเหนือของจังหวัด ส่วนบริเวณตอนกลางของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม แต่มีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอน แต่ไม่มากเท่าทางตอนใต้ของจังหวัด (อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอศรีขรภูมิ อำเภอสำโรงทาบ อำเภอลำดวน และอำเภอศรีณรงค์) สำหรับพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ (อำเภอจอมพระ อำเภอสนม) และที่ราบลุ่ม (อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี และอำเภอโนนนารายณ์) โดยเฉพาะอำเภอชุมพลบุรี และอำเภอท่าตูม อยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลในเขตของทุ่งกุลาร้องไห้

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดสุรินทร์ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ซึ่ง 2 ชนิด คือ **มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ** ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่วันที่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้จังหวัดสุรินทร์มีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และ **มรสุมตะวันตกเฉียงใต้** พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดสุรินทร์ พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง โดยมีอากาศหนาวจัดในบางวันและเดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นที่มีอากาศร้อนอบอ้าว โดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับในช่วงดังกล่าวร่องความกดอากาศต่ำที่พาดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทำให้อากาศเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปี แต่อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่ทำให้มีฝนตกชุกแล้ว ยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

อุณหภูมิ

เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่บนที่ราบสูง ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวในช่วงฤดูร้อน ส่วนในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศค่อนข้างหนาวเย็น โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 27.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.7 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.7 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี ซึ่งเคยวัดอุณหภูมิสูงสุดได้ 43.3 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2559 ส่วนในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนธันวาคมวัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 6.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

ฝน

ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีของจังหวัดสุรินทร์ จากสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2524-2553) 1432.2 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย 119.9 วัน โดยเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปีจะอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน สถิติปริมาณฝนมากที่สุดใน 24 ชั่วโมง วัดได้ 279.5 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2556(ที่ สถานีอุตุนิยมวิทยาสุรินทร์) ส่วนสถิติปริมาณฝนมากที่สุดในหนึ่งเดือนวัดได้ 621.8 มิลลิเมตร เมื่อเดือนกันยายน 2546 (ที่ กกช.สุรินทร์)

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านหรือเข้าสู่จังหวัดสุรินทร์ มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก โดยเคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนาม กัมพูชาและลาวก่อนจะเข้าสู่ประเทศไทย ส่งผลให้พายุหมุนเขตร้อนอ่อนกำลังเป็นพายุดีเปรสชันเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายมากนัก แต่ยังคงทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากจนก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ สำหรับช่วงเวลาที่พายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวผ่านจังหวัดสุรินทร์ เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน โดยเฉพาะเดือนตุลาคมเป็นช่วงที่พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้ได้มากที่สุด

จากสถิติในคาบ 66 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559 พบว่า พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านจังหวัดสุรินทร์ มีทั้งหมด 17 ลูก โดยเคลื่อนเข้ามาขณะที่มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันทั้งหมด โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนกรกฎาคม 1 ลูก (2501) เดือนสิงหาคม 1 ลูก (2508) เดือนกันยายน 6 ลูก (2512, 2515, 2522, 2528, 2548, 2558) เดือนตุลาคม 8 ลูก (2509, 2513, 2524, 2526, 2531, 2533, 2535, 2549) และเดือนพฤศจิกายน จำนวน 1 ลูก (2517)

ที่ตั้งสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดสุรินทร์

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้รวบรวมจากผลการตรวจอากาศของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดสุรินทร์จำนวน 3 สถานี ได้แก่ สถานีอุตุนิยมวิทยาสุรินทร์(ประมาณละติจูด $14^{\circ} 53'$ เหนือ ลองจิจูด $103^{\circ} 30'$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 145 เมตร) ,สถานีอุตุนิยมวิทยากลุ่มงานอากาศเกษตรสุรินทร์ (ประมาณละติจูด $14^{\circ} 53'$ เหนือ ลองจิจูด $103^{\circ} 27''$ ตะวันออกสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 143 เมตร) และ สถานีอุตุนิยมวิทยาสุรินทร์(ท่าตูม) (ประมาณละติจูด $15^{\circ} 19'$ เหนือ ลองจิจูด $103^{\circ} 41'$ ตะวันออกสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 128 เมตร)โดยทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่างๆ วันละ 8 เวลา คือ 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติและสารสนเทศอุตุนิยมวิทยา ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลต่างๆ ได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยาสุรินทร์ ตั้งอยู่ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 43000 โทร. (044) 520638, (044) 515306

สถานีอุตุนิยมวิทยากลุ่มงานอากาศเกษตรสุรินทร์ ตั้งอยู่ ตำบลคอโค อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 43000 โทร. (044) 5515709

สถานีอุตุนิยมวิทยาสุรินทร์(ท่าตูม) ตั้งอยู่ ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ 43000 โทร. (044) 591133

หมายเหตุ - สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 – 2553
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มิถุนายน 2560